

CAPÍTOL II

Els tesors de la cova a prop de Santa Eulàlia La Major

Brauli Foz:

- En Pere pensava cap a on podria anar mentre caminava per la muntanya. Es va recordar del poble **Santa Eulàlia La Major**. Era el poble d' una de les seves ties, la germana gran de la seva mare. La seva tia es deia Eugènia. Quan era petit havia estat en aquell poble algun estiu.

L' Eugènia i la seva família estimaven molt a en Pere. Els veïns i veïnes de Santa Eulàlia La Major el respectaven i l' estimaven. Moltes persones deien que els hauria agradat que en Pere hagués nascut allà, en comptes d' Almudèvar.

A en Pere li agradava molt estar a Santa Eulàlia La Major. És un poble de la Serra de Guara molt bonic, tranquil i en calma. Un lloc perfecte per a passejar per la natura, llegir llibres, pintar quadres i **donar llibertat a la imaginació**. Allà podia ser poeta, pintor i filòsof.

Aquesta expressió significa pensar en el que sorgeixi a cada moment. La imaginació ens ajuda a fer coses noves i ser creatius.

En Pere solia anar a passejar pels matins.
Creuava rius, **barrancs** i **gorges**.
Veia pobles, torres de guaita i muralles.
Sempre portava un llibre i un llapis
i a vegades agafa una flauta o una escopeta.

En Pere solia pujar al capdamunt d' una muntanya
o alguna torre
i es passava molta estona **admirant** el paisatge.
Pensava en la **creació del món**
i com van aparèixer les belles muntanyes que veia.

Un dia, en Pere va caminar durant tres hores seguides.
Van decidir descansar secundant-se a una **penya**.
A l' estona, es va tombar al terra per a dormir una mica,
però, mirant cap a dalt,
va veure un forat al capdamunt de la penya
que va cridar la seva atenció.

El forat estava tapat per unes quantes herbes.
Va agafar diverses pedres
i amb elles va començar a treure les herbes
per a veure millor l' entrada del buit.

Al mirar pel forat
va veure que hi havia molta profunditat.
En Pere havia trobat una cova!
Tenia moltes ganes d' entrar i veure què trobava.

Un **barranc** és una zona de terra i pedres amb molta altura, a la que hi ha perill de esllavissades.

Una **gorja** és un camí estret i poc accessible, amb molts obstacles que fan difícil passar per allà.

Admirar és mirar alguna cosa que t' agrada

Aquesta expressió significa que en Pere es preguntava com s' ha creat la vida a l' univers i al planeta Terra.

Una **penya** és una roca gran.

Encara que el forat era petit, el cos d' en Pere hi cabia.

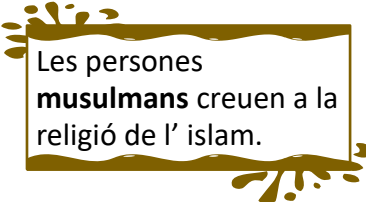
Primer va ficar les mans i el cap
i després va arrossegar el seu cos.
Avançava per l' entrada de la cova
i l' espai es feia més gran.

En Pere girava el cap cap a enrere cada estona.
Hi havia molt poca llum i veia amb dificultat.
Al terra a vegades notava sorra
i d' altres vegades notava pedres.

Va arribar un moment que en Pere caminava de peu.
La cova era molt gran i profunda.
No podia veure el final.

De cop i volta, mentre seguia caminant amb molt de compte,
en Pere va notar que havia trepitjat una cosa dura.
Es va ajupir i va buscar amb la mà.
Havia trepitjat un martell de ferro sense mànec.
en Pere es va alegrar de trobar-lo.
Això significava que alguna persona
havia estat abans a la cova.

Ja sabeu el que es diu d' Espanya:
hi ha moltes coves sense descobrir a les muntanyes
que van ser les cases dels **musulmans**.
Aquestes persones amagaven els seus tresors i riqueses
perquè els cristians els perseguien.

Les persones
musulmans creuen a la
religió de l' islam.

Es feia tard i en Pere tenia que tornar al poble.
Va tornar a deixar el martell al terra.
Pensava tornar al dia següent i seguir caminant
des d'on havia deixat el martell.
Va sortir de la cova i va tornar a Santa Eulàlia La Major.

Al dia següent en Pere va matinar molt.
Va agafar diverses coses per a emportar-se a la cova:

- dos **candelers**,
- dues espelmes,
- una bossa gran,
- un ganivet
- i una escopeta.

S' ho va guardar tot en una bossa i va pujar a una mula.

En Pere va anar per un altre camí més perillós.
Per allà arribava abans a la cova.
Tenia pressa per arribar i per això **espoliava** a la mula.
Va arribar a la cova en menys de dues hores.

En Pere va fer més gran el forat de l' entrada.
Després va ficar dintre el material que havia portat.
Va deixar a prop de l' entrada un candeler
amb una espelma encesa.
D' aquesta manera, veuria il·luminada l' entrada de la cova.
Això li ajudaria a tornar fins allà.

Un **candeler** és una làmpada petita que serveix per a subjectar espelmes.

Quan una persona cavalca sobre un animal i l' **espolia**, significa que li clava l' esperó al cos de l' animal per què vagi més de pressa. Els esperons són objectes con broquetes que porten les botes de les persones que cavalquen animals.

Després va encendre l' altra espelma.
La portava a la mà
per a veure mentre caminava per la cova.

Va arribar al lloc on havia deixat el martell.
Va continuar caminant i a l' estona va veure una gran sala buida.
Va avançar per un passadís que estava a la dreta.
Als pocs metres,
en Pere va ensopegar amb alguna cosa a terra.

Estava tot molt fosc.
Es va ajupir amb l' espelma cap el terra
i va veure alguna cosa que el va horroritzar: un cadàver!
en Pere es va espantar molt.

Amb cura, en Pere va apropar l' espelma al cadàver,
per a revisar-lo.
El cos era d' un home cap per avall.
Tenia la cara girada cap a un costat.
Els braços estaven estesos als costats.
Portava posada una camisa.

El cos semblava estar en bon estat,
excepte perquè era de color morat i negre.
Semblava que aquella persona estava dormint.

En Pere li va donar un copet amb el seu peu a la cama del cadàver.
Just en aquell moment la cama va desaparèixer.
S' havia convertit en pols.
Va deixar de tocar el cos de l' home mort.

En Pere va seguir caminant pel passadís.
Cada vegada es feia més gran.
Caminava a poc a poc i amb por.
Al cap d' una estona, va veure al terra un altre cadàver.

Aquest cop el cadàver era d' una dona.
El cos estava també en bon estat.
Una manta la cobria tota, menys la cara i el coll.
La dona portava arracades i un collaret amb una joia.
Brillaven amb la llum de l' espelma d' en Pere.

En Pere volia agafar les arracades i el collaret,
però estava **mort de por** i no s' atrevia.
Es va apartar del cos de la dona
i es va asseure al passadís.
Estava en mig dels dos cadàvers.
Mirava amb curiositat a un cos i a l' altre.

Pere Saputo:

- Què haurà passat aquí?
Per què van morir aquestes persones?
Com van morir aquí, en aquesta cova?

Aquesta expressió significa que en Pere tenia molta por i estava molt espantat.

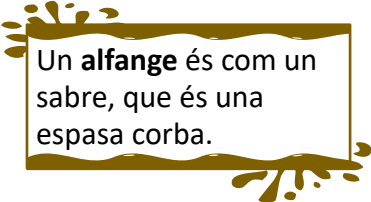
Va passar una estona pensant mentre mirava els cadàvers.

A l'apropar-se al cadàver de l'home

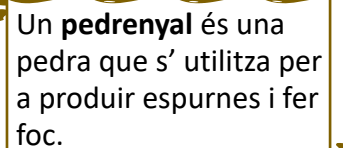
va veure diversos objectes secundats en una paret i a terra.

Els objectes eren els següents:

- dos **alfanges**,
- dues espases,
- tres ganivets,
- una armadura,
- un **pedrenyal**,
- tres ampolles de vi buides,
- atuells,
- plats,
- tres culleres de plata,
- tres culleres de pal,
- carbó,
- ossos,
- roba, que al tocar-la es feia pols,
- un armari tancant amb un cadenat
- i altres coses que no se sabia bé el que eren.

Un **alfange** és com un sabre, que és una espasa corba.

Un **pedrenyal** és una pedra que s'utilitza per a produir espurnes i fer foc.

Després de revisar tots els objectes,

en Pere estava més tranquil.

Va decidir seguir caminant pel el passadís fins el final.

Les parets eren de color negre.

Semblava que va haver-hi un incendi a la cova feia temps.

Al cap d'una estona, es **va topar** amb una paret.

en Pere va revisar **cada centímetre de la paret.**

Va trobar una petita pedra que es movia.

Va aconseguir treure-la i va veure una altre forat.

Va mirar a través del forat

i va veure el cel blau i les muntanyes de fora.

Pel forat es ficava el vent

i feia corrent pel passadís.

En Pere va tornar a tancar el forat.

Tenia por que el vent apagués la llum de les espelmes

i no pogués tornar a l' entrada.

Va tornar cap els dos cadàvers i, mirant-los, va dir:

Pere Saputo:

- Aquest home crec que era un **bandoler.**
Amb totes aquestes armes i objectes és el més probable.
I la dona seria la seva parella o amant.

Sembla que va haver-hi un incendi a la cova
i **aquests dos pobres** van respirar molt fum tòxic.

Van haver de morir ofegats pel fum del foc.

En aquell moment, en Pere semblava
que parlava amb els cadàvers.

Topar-se significa trobar-se amb alguna cosa o amb algú.

Aquesta expressió significa mirar la paret amb detall.

Els **bandolers** eren persones que robaven als camins o llocs amb poca gent.

Aquesta expressió es refereix a les dues persones mortes. En Pere l' utilitza perquè li fa pena que morissin sols en una cova.

Pere Saputo:

- No sé qui sou, joves desgraciats.
Ni on vau néixer.
Ni on volíeu anar amb aquest tresor.

El que sí que sé,
és que el món no us troba a faltar.
Ningú us ha buscat.
Ningú us ha trobat.
Excepte jo!

Jo, en Pere Saputo, us he trobat.

Així que descanseu en pau
i no us enfadeu perquè agafi alguns dels vostres tresors.
A vosaltres ja no us faran falta.

Al final, **ha valgut la pena ficar-se a la cova.**

I després de dir això,
en Pere va anar directe a l' armari tancat amb un cadenat.
Va agafar el seu ganivet
i va començar a colpejar el cadenat amb el mànec.
Després d' un fort cop, la porta es va obrir
i van començar a caure monedes d' or i plata a terra.
Hi havia moltes monedes,
però també hi havia joies, collarets, arracades,
braçalets i altres coses valuoses.

En Pere diu això perquè surt de la cova amb tresors i riqueses que li venen bé.

En Pere va posar al terra tot el tresor per a veure 'l millor.

Les monedes eren antigues, de feia 150 anys.

Les joies estaven en molt bon estat.

Va aprofitar i va agafar les joies del cos de la dona.

A l' agafar el collaret i 3 anells que portava posats, el cap i una mà de la dona es van convertir en pols.

En Pere va ajuntar totes les joies al terra.

Va calcular que li podien donar 10 mil escuts.

Això eren molts diners!

En Pere va tornar a mirar els cadàvers i parlar:

Pere Saputo:

- Aquí hi ha moltes riqueses per a dos amants...

Qui sou?

D' on heu tret tantes riqueses?

Heu robat tot això o és vostre?

Després de parlar, un altra vegada el mateix: silenci.

En Pere se sentia molt sol a la cova amb els cadàvers.

Va començar a sentir por un altra vegada,

així que va decidir que era hora d' anar-se d' allà amb el tresor.

Però abans d' anar-se, en Pere va recollir diversos objectes de valor i els va ficar a l' armari.

Pere Saputo:

- Vaig a deixar aquests objectes de valor aquí. Així, quan una altra persona entri a la cova, podrà emportar-se la mateixa sorpresa que jo i podrà agafar unes poques riqueses.

En Pere va deixar diverses joies, armes i monedes. Tot allò tenia un valor de 350 escuts més o menys. Després, va agafar la seva bossa plena i se'n va anar de la cova.

Al sortir de la cova, en Pere es va tombar a terra. Va respirar alleujat per haver sortit amb vida. Després va començar a riure per sortir viu d' allà amb tantes riqueses. Va tornar a tapar el forat de l' entrada per a amagar que allà hi havia una cova. Va carregar els tresors a la mula, va pujar a l' animal i se'n va anar cap a Santa Eulàlia La Major.

De camí cap al poble amb la seva mula, en Pere pensava a ensenyar el tresor als veïns i veïnes del poble. Sabia que després d' ensenyar aquell tresor, la gent li preguntaria on l' havia trobat, per a anar a buscar-ne més.

En Pere no volia que la gent descobrís aquella cova, així que va decidir passar abans per una altra cova més famosa: la **cova de la Tova**.

Brauli Foz:

- Molta gent pensava que en aquella cova hi havia tresors. Encara hi ha gent que segueix creient això a dia d' avui. I això és gràcies a en Pere, estimat lector.

En Pere va deixar una arma, joies i algunes monedes a la cova per a dir-li a la gent que el tresor l' havia trobat allà, a la cova de La Tova.

D' aquesta manera, la gent aniria allà i, al trobar als tresors, tots els veïns i veïnes dels pobles propers creurien que en aquella cova hi havien riqueses.

En Pere va arribar a Santa Eulàlia La Major a les 9 de la nit. Va amagar quasi tot el tresor a la casa de la seva tia. Va ensenyar diverses armes i algunes monedes a la seva família i a la gent del poble.

Gent de Santa Eulàlia La Major:

- On has trobat tot això?!

Pere Saputo:

- A la cova de la Tova.

Gent de Santa Eulàlia La Major:

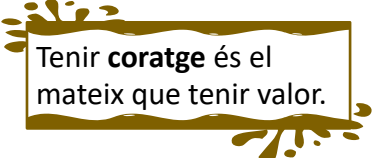
- Vine amb nosaltres
i digue'ns on les has trobat.

Si us plau, Pere!
Acompanya 'ns!

Pere Saputo:

- Ho sento estimats veïns i veïnes.
No aniré amb ningú a buscar tresors.

Millor que només vagin les persones valentes.
Perquè fa falta **coratge** per a entrar en aquella cova.

Tenir **coratge** és el mateix que tenir valor.

Després d' aquestes paraules,
els veïns i veïnes es miraven callats.
En Pere els havia espantat amb les seves paraules...

Gent de Santa Eulàlia La Major:

- Què vols dir Pere?
Què significa que cal ser valent
i tenir coratge per anar a la cova?

Pere Saputo:

- Aquella cova està encantada
i dintre d' ella podeu veure coses increïbles.

Gent de Santa Eulàlia La Major:

- Quines coses?!

Explica-les Pere, si us plau!

Pere Saputo:

- Està bé.

Us les explicaré.

A la cova hi havia de tot!

Hi havia un llac negre d' aigua fosca
en què vivien gripaus i colobres.

Tenien colls de més d' un metre.

Em cridaven i em seguien per la riba del llac
sacsejant unes crestes
que els sortien del cap.

Una **bandada** d' ocells amb cares de persones
van aparèixer de cop i volta i em
va llençar a terra de l' espant.

Feien molt de soroll amb les ales i **bufaven**.

Vaig trobar una persona morta que semblava estar viva
i una persona viva que semblava estar morta.

També vaig veure a dues dones velles amb barba
que vestien amb mantes blanques.-

I a un home i una dona convertits en estàtues.

Ah! I vaig veure a diversos frares de **La Mercè**.

Una **bandada** és un grup d' aus o insectes.

Bufar es esbufegar aire per la boca amb força.

En Pere mirava la cara de la gent que l' escoltava
I veia que moltes persones tenien por.
Volia divertir-se una mica més,
així que va seguir inventant-se coses.

Pere Saputo:

- La persona que vagi a la cova que vagi amb compte!
Potser escolta sospirs i queixes que no entén,
però que li **congelen la sang a les venes.**

Igual escolta el so d' un exèrcit a la llunyania.

S' apropa fins aquell lloc i no veu res...

Però, de cop i volta, escolta una riallada a la seva espatlla
que l' espanta i **li deixa corregut.**

Millor callo ja, que no vull espantar-vos més.

Però, ara vull que respongueu a una pregunta:

Qui és el maco o maca de les que sou aquí,
que té coratge per anar a la cova?

Aquesta expressió vol
dir que alguna cosa et
fa molta por.

Aquesta expressió
significa que el deixa
atordit i desorientat.

La gent del poble tenia molta por.

Ningú es va atrevir a parlar després d' en Pere.

Els següents dies, només es parlava de la cova
i l' aventura d' en Pere Saputo.

La gent del poble va explicar la història en altres pobles.

I així, la cova de La Tova va guanyar molta fama

i la gent anava allà de visita buscant tresors i riqueses.

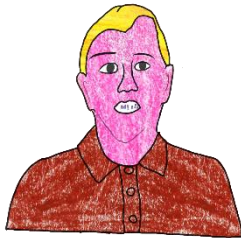
Brauli Foz:

- Molta gent segueix visitant la cova.
Són persones que es creuen valentes.
Fiquen les mans a l' entrada
i presumeixen de fer-se rics.
Però mai entren a la cova.
No recorren les seves profunditats...

I la gent que entra a la cova,
avança uns pocs passos i, al cap d' una estona,
es caguen de por.
Surten corrents d' allà a tota velocitat
deixant els tresors
en el mateix lloc on els va posar en Pere.

Aquesta expressió és el mateix que tenir molta por o que alguna cosa t' espanta molt.

INFORMACIÓ D' EN JOSEP LLUÍS:

Santalària La Major és un poble que també s'anomena Santa Eulàlia la Major. És un poble de la província d'Osca.

La **cova de La Tova** es troba a prop del pantà de Vadiello d'Osca.

L'**ordre de la Mercè** era un grup de persones religioses que es va crear l'any 1218.